

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—, — Uredništvo in uprava Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14 335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopis se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaj, vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 55 • Maribor, sobota, dne 18. junija 1938 • Leto XIII

Lačni ne bodo imeli ničesar od spremembe mej

Publicist Wickham Steed o Evropi.

Znameniti publicist Wickham Steed pravi v »Timesu« v polemiki z lordom of Hurttwoodom glede svojega naziranja o Evropi med drugim:

Najbolj zanesliva priprava za veliko vojno v Evropi bi bilo širjenje negotovosti glede mej. V svojem dolgem dopisu se Steed sklicuje na znani manšterski manifest z dne 14. februarja 1937. Ta manifest, katerega naziranje tudi mnogi Nemci priznavajo, pravi, da z izpremembami mej Evropa ne bo bolj produktivna, lačni ne bodo nasičeni in sirotaki ne bodo obogateli. Preko vseh meja, ali so dobre ali slabe, more Evropa le, če bo prosta strahu, zgraditi most, ki bo pomagal do sporazuma.

Iz manifesta sklepa Steed, da se načelo »nobenih izprememb meja« popolnoma odobrava.

Steed pravi dalje, da je odprava nemško-avstrijske meje strah in napetost v Evropi povečala. Če bi se poskušalo dalje meje »popravljeni«, tedaj se jako boji za evropski mir. Vzrok je jasen. Meje, ali so dobre ali slabe, smatrajo vsi narodi kot glavni faktor svoje varnosti.

Nadalje polemizira Steed z lordom Allenom, ker ta identificira izpreminjanje mej z zgodovino. Tako pravi. Odkar obstaja Društvo narodov je mnogo milijonov ljudi v mnogih deželah upalo, da je predvojna zgodovina zaključena. Mnenja so bili, da je nastopil preobrat v civilizaciji s koncem velike vojne ter da so bile vojne metode obravnavanja mednarodnih težko priznane splošno kot nasprotne civilizaciji. Če ima privatnik opravičeno pritožbo, se tudi ne sme bojevati, marveč je primoran, da gre k sodišču. Če hočemo imeti kdaj varnost miru, mora mednarodno veljati isto načelo.

Kdo bo plačal avstrijske dolgove?

Nemčija pravi, da jih ne bo.

Avstrija, razen Dunaja, dokler je bil pod socialno demokratično upravo, je živela samo od inozemskih posojil. Po izvedeni priključitvi Avstrije k Nemčiji je nastalo vprašanje, kdo bo plačal avstrijske dolgove. Radi teh dolgov so sedaj začeli hudi spori. Angleški kapitalisti zahtevajo svoj denar, oziroma, da se mora Nemčija obvezati, da bo plačala te dolgove, v Berlinu pa so mnenja, da so ti dolgovi »politični« in da jih po mednarodnih običajih niso dolžni plačati. Avstrija da je dobila posojila samo zato, da se ne bi priključila k Nemčiji, ker sama iz sebe ni mogla živeti, zato Nemčija takega denarja, ki je bil posojen proti njej, ne more vračati.

Okoli tega se bodo še dolgo kregali. Mi navadni zemljani pa smo pri tem za eno spoznanje bogatejši, da namreč v mednarodni politiki ne velja pravilo, da mora dedič plačati dolgove umrlega. Tako je rekla tudi že Sovjetska Rusija glede carskih dolgov. Takrat so rekli, da je to boljševiška morala. Sedaj pa vidimo, da to moralo posnemajo baš tisti, ki so strašno proti boljševikom.

Koliko so izdale Zedinjene države v računskem letu za nezaposleno. Zedinjene države so iz svojih sredstev plačale nezaposlenim v minulim računskem letu 51.5 milijonov funtov sterlingov, to je okoli Din 11.5 milijard brez zveznih držav in občin, ki tudi žrtvujejo v ta namen jako mnogo.

Sedaj kruh - potem sladkor

Preprečite spekulacijo — Sladkorja bo zmanjkalo?

Letos še ne, kakor trdijo sladkorne tovarne, pač pa mogoče prihodnje leto. Zakaj? Sladkorne tovarne so prisilile kmetovalce, da so posetve sladkorne repe omejili od 35.000 hektarjev v prejšnjih letih na 15.000 hektarjev lani, tako, da se je pridelalo samo 3300 vagona sladkorja, porabilo pa vse zaloge, ker je konzum sladkorja dosegel višino 7600 vagonov. Za vsem tem tiči grda spekulacija mednarodne organizacije sladkornih baronov, ki predpisujejo višino produkcije posameznim državam

in pa prizadevanje domačih sladkornih baronov, da preprečijo padec umetno poddržanih visokih cen sladkorja.

Delavstvo opozarja na te spekulativne momente v vprašanju preskrbe prebivalstva s sladkorjem in že danes zahteva takojšnjih ukrepov, da se prepreči vsakršno izigravanje konzumentov. Naj se ne zgodi s sladkorjem tako, kot se je zgodilo s pšenico, da bi šele po toči zvonili. Mnenja smo, da je vprašanje zadostne preskrbe s sladkorjem tudi državno obrambnega značaja.

Koruzo namesto pšenice!

Naraščanje cen pšenici in moki niti najmanj ne razburja takozvanih glasil bivše »Slovenske ljudske stranke«. O tem poglavju pišejo ti listi samo kje na zadnjih straneh in pod kolikor mogoče majhnimi naslovi. Na prvi strani in z

velikimi naslovi poročajo samo o gladi in dražini v kakšnih drugih državah.

Sicer pa, kaj bi se tudi razburjali. Zakaj hočete jesti kruh iz pšenice? To vendar ni potrebno! Ali niste čuli zadnje čase, da je pšenični kruh škodljiv

ljudskemu zdravju?

Dražnja bo preprečila, da bi lahko miselno grešili nad lastnim zdravjem! Tako-le pravi »Slovenec (št. 36): »... zopet višje cene pšenice in moke... Zaradi tega se konzum postopno orientira na koruzo, ki je v ceni ostala neizpremenjena.«

Vidite, ljudje božji, kaj boste vzdihovali za drago pšenico! Koruzo kupujte in polento otepajte, kar za lastni zdravje!

Tako je z »ljudsko politiko« teh listov.

Mehiške petrolejske družbe so izgubile proces. Inozemske petrolejske družbe v Mehiki so se pritožile zaradi zaplembe po državi in so zahtevale vrnitev industrije. Sodišče je pritožbo zavrnilo, ker država da petrolejskim magnatom odškodnino.

Velik uspeh čehoslovaške socialne demokracije

28, 32 in celo 53 odstotkov glasov več kot pri zadnjih volitvah.

V 72 čeških in moravskih mestih je dobila čehoslovaška socialna demokratična stranka pri volitvah dne 12. junija 41.758 glasov, napram 32.571 pri zadnjih volitvah, torej prirastek od 28.4 odstotkov. V 98 podeželskih občinah na Češkem in Moravskem so porastli njeni glasovi od 8.437 na 11.188 ali za 32.6 odstotkov.

Mnogo je izgubila pri teh volitvah stranka obrtnikov, fašisti pa so čisto izginili.

Na Slovaškem je bil pa poražen pater Hlinka s svojo gardo, dočim so socialni demokrati v 73 večjih krajih povisali število svojih glasov od 10.263 (pri volitvah v parlament) na 15.765, to je za 53 odstotkov.

Še daleč niso vsi krkonoški Nemci fašisti.

Pri volitvah dne 12. junija je bilo odanih v 381 mestih v CSR 448.561 nem-

ških glasov. Od teh jih je dobila nemška fašistična stranka 364.452 ali 81.2 odstot., nemški socialni demokrati 60 tisoč 533 ali 13.5 odstot. in komunisti 23.576 ali 5.3 odstot.

V mejni mestni občini Bodenbach je dobila nemška socialna demokracija 2600 glasov napram 2700 pri parlamentarnih volitvah.

V občinah Nieder-Preschkau (okraj Kamnitz) je bilo izvoljenih 7 nemških socialnih demokratov napram 6 henleinovcem, v Ober-Preschkau celo 9 nemških socialnih demokratov proti 6 henleinovcem in v Bernau 9 socialnih demokratov in 3 komunisti proti 6 klubkarjem.

V mestu Dux na severnem Češkem je bil izvoljen za župana nemški socialni demokrat Karl Schlein s podporo čeških strank.

Kongres švicarske socialne demokracije

Sodelovanje s demokratičnimi strankami.

21. in 22. maja se je vršil v Balé (Basel) v Švici kongres social. demokratične stranke. Udeležilo se ga je 384 delegatov. Stranka sodeluje s centralo strokovnih organizacij, gibanjem mladih poljedelcev in nameščenskim organizacijami. Strankin zbor je sklenil, da bodo socialni demokrati v Švici 3. julija glasovali za enoten kazenski zakon za vso Švico. Sprejel je na znanje referate o nujnosti obrambe pred nemško nacistično propagando in oborožitvi republike, s pristavkom, da mora ostati Švica nevtralna. Nadajle je sklenil kongres, da bo stranka sodelovala z demokratičnimi strankami.

S proslave 60 letnice čehoslovaške socialne demokracije v Pragi

V soboto, dne 4. in nedeljo, dne 5. junija je bil na Vltavi v Pragi zaromet z napisom 60 let čehoslovaške socialne demokracije.

Velika povodenj na Kitajskem

Povzročile so jo bombe iz japonskih letal in granate.

Rumena reka (Hung-ho) se je razlila skozi razdrte nasipe na par sto kilometrov daljave in poplavlila ogromna ozemlja. Valovi reke, ki je narasla vsled taljenja snega in deževja v goratih predelih, so doslej uničili cela naselja, ki so dobesedno izginila v deroči reki.

Vsa pokrajina ob Hajfengu (ob lung-hajski železnici) in južno od nje tvori petdeset kilometrov široko morje. V tem morju je doslej utonilo na tisoče in tisoče kitajskih kmetov, pa tudi več tisoč japonskih vojakov, ki jih je zalila povodenj. Reka je pogoltnila topove in municijo ter vse ostalo, kar je vozila japonska armada s seboj na svojem prodiranju proti jugu, ob železniški progi proti Hankovu. Kitajska in japonska armada sta vsled povodnji docela ločeni. Japonci dolže Kitajce, da so razdrli nasipe, Kitajci pa pravijo, da so jih razdrli Japonci z bombardiranjem iz letal in granatami. Povodenj bo imela katastrofalne posledice; trdijo, da bo reka spremenila svoj tek in se bo vr-

nila v nekdanjo strugo, ki jo je imela pred stoletji, s čemer se bo spremenila celo gospodarska karta srednje Kitajske.

Na jugu pa narašča reka Jangce in ovira prodiranje Japoncev, ki plujejo z vojnimi ladjami po reki navzgor proti Hankovu.

Skupni nastop socialnih demokratov v ČSR

v vseh notranje političnih vprašanjih.

Med čehoslovaško in nemško socialno demokracijo so se vršili te dni razgovori, katerim so prisostvovali ss. Hampl, Dundr, Meissner, Nečas in Stivin, za nemško socialno demokracijo pa Jaksch, Taub, de Witte, Katz in Heeger. Sklenjeno je bilo, da bosta obe stranki skupno nastopali v vseh notranjepolitičnih vprašanjih.

Hudi boji za Castellon

Republikanci branijo vsako ped zemlje

Nacisti so navalili z vso silo na frontnem odseku pri Castellonu. Po hudih bojih jim je uspelo, da so prodrli do premestij. Mesto samo pa se po zadržanju republikanske vlade še vedno nahaja v rokah republikanskih čet. Nacisti so vrgli na ta frontni predel vse svoje razpoložljive sile. V boj so poslali cele jate letal in celo dve vojni ladji, ki sta med splošno ofenzivo v sredo, dne 15. t. m. bombardirali mesto. Boji so se odigrali v 5 km od Castellona oddaljenem kraju Grao. Razdejanje vsled bom-

bardiranja in obstreljevanja Castellona je nepopisno.

Vsa ravnina okoli Castellona je izpremenjena v pravcato trdnjavo. Vsaka hiša je člen v verigi obrambnega pasu. Vsak korak naprej stane nacistične ogromno človeških žrtev. Republikanci imajo zlasti mnogo strojnih pušk, ki so se v obrambnem boju izkazale kot najbolj odlično obrambno sredstvo.

250.000 otrok iz Madrida

je bilo doslej prepeljanih v varnejše

kraje. 50.000 otrok pa se nahaja še vedno v Madridu in obiskuje šolski pouk, kljub smrtni nevarnosti, ki jim grozi vsako uro iz zraka.

3 milijone beguncev iz od Franca zasedene Španije

živi na ozemlju, ki ga ima republikanska armada zasedeno. Begunce je vlada razmestila vzdolž morske obale.

Silos — shrambe za žito

Ustanovi se družba z 220 milijonov dinarjev kapitala.

Minstrski svet je izdal naredbo o silosih, to je o zgradbi shramb za žito in druge poljske pridelke. Ustanovi se družba s kapitalom 220 milijonov dinarjev, od katerega bo vplačala država 60 milijonov, 40 milijonov Državna hipotekarna banka, po toliko tudi Poštna hranilnica in Privilegirana agrarna banka, 20 milijonov Privilegirana družba za izvoz poljskih pridelkov (»Prizad«), ostanek pa bodo podpisale Narodna banka, samoupravne hranilnice in združne organizacije.

Ta družba bo oproščena vseh davkov in carin. Za prevoz poljskih pridelkov v te shrambe bo pa določena najnižja

prevozna tarifa.

Shranjevanje poljske pridelke v silosih je pametna zadeva. Neke vrste silosov so poznali že egiptovski faraoni, kakor nam pove svetopisemska zgodba o sanjah egiptovskega Jožefa o sedemro suhih in debelih kravah. Silosi v sedanjem času imajo pomen predvsem v zvezi z organizacijo prodaje poljskih pridelkov v inozemstvo, nekaj pa tudi v zvezi z obrambnimi pripravami države za slučaj vojne in podobno.

Kot vsi veliki rudniki, železarne in tovarne, ki so nastale po vojni, tudi družba, ki bo izkoriščala silose, ne bo plačala nobenih davkov.

Doma in po svetu

Tovarna za elektrolizo bakra bo otvorjena v Boru 3. julija. Odslej se ne bo izvažala več iz Jugoslavije bakrena ruda, ampak že pretopljeni baker. To je vsekakor treba pozdraviti, ker smo morali doslej lastni baker za drag denar uvažati nazaj iz inozemstva.

O italijanskem kruhu smo že pred meseci poročali in omenili, da je ljudstvo nezadovoljno z njim, četudi je pečen strogo po predpisih režima. Zadnje čase se je to nezadovoljstvo moralo še stopnjevati, kajti italijanski listi pišejo, da je režim sklenil odpraviti peko belega kruha, da se ne bi prebivalstvo razburjalo nad tem, da eni, ki imajo denar, lahko jedo bel kruh, drugi pa mešanico. Tajnik fašistične stranke Farinacci, ki je pred meseci pravil, da bo treba tudi pekovski mojstrom gledati na prste, ker da je mešani kruh ponekod res neužit. Tako je torej v Italiji: »zaključeno je, da bo pečen kruh najhujša in najbolj nevarna je razredna razlika, ki se pozna pri kruhu.

Tretja fašistična stranka na Madžarskem. V ponedeljek so osnovali v Budimpešti novo stranko, ki se imenuje »Krščanska nacionalna fronta«. Stranka ima v svoji sredi sedaj devet poslancev. Stranka hoče biti fašistična in nacistična, torej v pravem pomenu besede re-

akcionarna desničarska mešanica, katere boji bi bil naperjen proti socialističnemu delavstvu, deloma pa proti sedanjemu magnetskem režimu.

Bolgarsko sobranje »čisti« dalje. Bolgarski parlament je dalje razveljavil mandat Bočeva. Na vrsti je sedaj mandat Samodumova, ki bo najbrže razveljavljen in mandat Malevova. — Vsi so — kršili neki zakon o zaščiti države.

Ameriški senat je sprejel zakon o skrajšanju delovnega časa ter pooblastil predsednika Roosevelta, da ga podpiše.

Novi orjaški bombniki. Amerika gradi sedaj bombnike, čijih krila merijo 72 m in čijih teža, vstevši bencin za pogon in bombe, ki jih vzame aparat s seboj, znaša 72 ton. Letalo imo 4 do 6 motorjev po 2000 konjskih sil in leti 320 km na uro.

Obtožena, da je zastrupila 16 ljudi. Pred sodiščem v Lüttichu (Belgija) se zagovarja neka Marija Beckerjeva radi suma umora 16 ljudi. Obtožnica ji očita, da jih je zastrupila z digitalisom, strupom, ki si ga človek zelo lahko nabavi.

Knjige »Cankarjeve družbe« Vam dajejo razvedrila in znanja, vzpodbude in poguma.

S proslave 60 letnice čehoslovaške socialne demokracije v Pragi

Legijonarji in delavci neso v sprevodu sliko pok. prezidenta T. G. Masaryka, ki je bil koncem preteklega stoletja aktiven sodelavec v socialno demokratičnem gibanju.

Avstrijske novice

V Brežencu se nahaja v zaporu bivši zvezni kancelar dr. Ender, prejšnji deželni glavar na Vorarlberskem. Dr. Ender je bil katoliški konservativec, sicer pa pošten človek. Ko je bil zvezni kancelar, je upošteval tudi mnenje socialno demokratične stranke. Sestavil je tudi zadnjo avstrijsko ustavo po načelih papežev okrožnice in jo je postavil v varstvo sv. Trojice. Pa tudi to varstvo ni moglo rešiti Dollfusove Avstrije, niti obvarovati dr. Enderja, da ga ne bi zaprli, čeprav je on sam gotovo imel osebno najboljše namene.

Katoliški pisatelj Harcourt opisuje v listu »L'Epoque« sedanje življenje na Dunaju, ki je na videz urejeno in mirno, v resnici pa vlada splošna nezadovoljnost in razočaranje nad stvarmi, ki so si jih Avstrijci drugače predstavljali.

Državni komisar je razpustil enotno strokovno organizacijo »Gewerkschaftsbund«, ki ga je ustanovil Schuschnigg, ko je prepovedal svobodne strokovne organizacije. Svobodne strokovne organizacije seveda ne bodo obnovljene, ampak bodo vsi delavci včlanjeni v prisilni organizaciji, imenovani »Arbeitsfront«.

Tu so milijoni, ki jih ustvarjajo naši rudarji

Borski rudniki 1937.

Borski rudniki so zaključili poslovno leto 1937 s čistim dobičkom 107.6 milijona dinarjev. Produkcija bakra je znašala 1937 39.410 ton, bila je za deset odstotkov višja, kakor 1936. Cena elektrotehničnega bakra je znašala 1937 to na 5644 frankov, 1936 pa 3743. Stroški produkcije se niso povečali, zato je uspeh družbe 1937 jako povoljen, ker se je cena zvišala in je tudi produkcija napredovala. Družba je raziskovala še več drugih rudniških ležišč svinčene in cinkove rude. — Družba je zvišala glavnicu od 15 milijonov frankov na 60 milijonov. Imetje družbe tvori 60 milijonov frankov delniške glavnice in rezerve 39.3 milijone, skupaj 99.3 milijone frankov, zaloge za amortizacijo 138.6 milijonov, trajne investicije 188.9 milijonov in za razne potrebe 105.4 milijonov, vrednostni papirji 184.9 milijonov, sredstva za obrt 142.7 milijonov. Blaga je družba prodala za 171.9, vrednostni papirji so dali 5.3 milijonov. Dividende izplačajo 97.8 milijonov frankov, to je 163 odstotkov na delnico.

Kdaj dobe po 1. septembru 1923 nastavljeni železničarji zasluženo pokojnino?

Železničarjem, nastavljenim po 1. septembrom 1923, ki so bili prej člani provizijskih fondov.

Z ozirom na mnoga vprašanja sporočamo prizadetim glede všteta provizijskih let za pokojnino, da je generalna direkcija sporočila »Društvu kurjačev«, da se po najnovjšem objašnjenju (pojasnilu) računajo tudi delavska leta za pokojnino, ako je bil delavec član kakšnega pokojninskega fonda. Dali so o tem obveščene tudi oblastne direkcije, nam ni znano. Ravnotako nam ni znano, kako in kdaj bo to izvedeno. Deputaciji, ki je bila od 7. do 10. marca letos v Beogradu, je bilo rečeno, da bo izdelana novela zakona, ki jo komisija že izdeluje. Tudi to ni znano, dali bo ta novela objavljena z uredbo ali pa v obliki zakona, potom narodne skupščine. Končno tudi ni znano, kaj bo s stopnjami, ki tvorijo važen del prejemkov, zlasti za starejše uslužbence. Skrajni čas je že, da se uredijo pokojnine onih uslužbencev, ki so služili po 35 ali več let, pa so jim bile odmerjene pokojnine samo za 10 ali 11 let. S tako pokojnino, ki znaša Din 400.—, ne more družina železničarja niti en mesec pošteno živeti. Možnost pa se v resnici ni. B.

SANATORIJ
dr. IPAVIC BENJAMIN
specialist za ženske bolezni
MARIBOR, Tomšičev dvored 4

Paletje

MAKSIM GORKI

(Prevel Tone Maček.)

21

Govoril je Jegor vedno enako: z močnim glasom, umerjeno in mirno. Njegovo koščeno lice ni nikdar vzdrgetalo med govorom, le oči so se mu svetile in iskrite kakor ledene zvezdice na soncu. Včasih je še meni poleg njega šla zona po hrbtu tako rezka in težka je bila neodjenljivost in upornost njegovih besed. Nekoč sem ga opomnil:

— Zelo si strog, prijatelj, ljudje se te bojé...

On pa je z napol priprtimi očmi pojasnjeval:

— Današnji človek nima pri meni posebno velike cene in mislim, da pri tebi najbrž tudi ne, in če, se on ustraši besed in odide, — bog z njim! Nam je treba ljudi — trdih in žilavih. Za to delo, ki ga je začelo življenje samo, — kako izhaja iz vseh knjig in iz našega razumevanja? Največji vladar vesoljstva je življenje, da? No in za to delo, ki ga zahteva življenje so potrebni močni in vztrajni ljudje, ljudje železnih mišic in kosti — je res ali ne?

Soglašal sem:

Res je!

Tako tudi zdaj: stegnili so se proti njemu vsi vratovi, vse glave in on, kakor da bi drugo za drugo sekal s svojimi besedami.

— Naše početje, kakor vam mora biti znano, je prepovedano, čeprav obstoji samo v tem, da se učimo razumevati obkrožujoči nas krog naših težkih nadlog in našega siromaštva, kakor tudi hudobno

in strahopetno neumnost. Mi, stric Mihajlo, razumemo kakšne sanje si ti videl...

— Eh! — je vzdihnil Gnjedoj in zamižal — res sanje!

— In razumemo, da si zaslutil pravo pot k boljšemu in pravičnejšemu življenju. Toda, ker si pozabil, da si človek, ki rad pije, to se pravi — da nimaš stanovitne volje, bi se lahko zgodilo, da bi kje kaj izbleknil s svojim pijanim jezikom in bi mogel s tem še koga v nesrečo spraviti.

— Postoj! — je tiho spregovoril Gnjedoj in stegnil proti njemu roko. — Seveda pijem... a zakaj? Veš, da pred vojno nisem pil, to se pravi, le tu in tam kak požirek a da bi tako kakor zdaj, — tega ni bilo! Sam sebi se smilim! Udarilo mi je, bratec, v srce in v glavo... Ampak pustil bom pijačo, če je tako.

Vanja mi je šepnil na uho:

— Zadel ga je v živo...

Vidim, da Kuzin meri Jagorja z jezniimi očmi.

— To je slabo! — sem pomislil.

Aljoša si je drgnil kolena in se v zadregi smehljaj. Nikin je, kakor vedno, molčal in požiral z očmi vse okrog sebe. Ogenj na ognjišču se je zvijal in skakljal, vesel svojega rdečkastega prelivajočega se življenja in je tiho prepeval svojo veselo ljubkujočo pesem. Zunaj je tulila burja, pripogibala drevesa in brizgala z dežjem.

Kmetje so mrko molčali in gledali Jegorja izpod čela. Po zemljanki so se pozibavale sive sence, ki se niso veče bale igre ognja.

— Tako si se tudi navadil, — je nadaljeval Dosjekin — da na ulicah bogataše preklinjaš, — od tega se ne bodo razpočili, stric Mihajlo...

Kuzin se je odkašljajal in resno spregovoril:

— Tebi, Jegoruška, je šestindvajset let, če se ne motim in mi vsi tuka, izvzemši tvoje tovariše, — smo starejši od tebe. Govoriš pa, kakor kak predpostavljani...

— Kako pa naj, — če pa predpostavljene ljubitbe...

— Mogoče bi se pa kdo tudi od nas starih kaj naučil...

— Od vas se nimamo kaj učiti, Peter Vasiljevič...

Oba sta se neprijazno gledala.

— Tak tako! je razžaljen rekel Kuzin.

— Da, tako — je odvrnil Jegor. — Kaj le bi nas vi mogli naučiti? Takrat ko se je vsa ruska zemlja dvignila, — kje ste vi bili?

— Nismo razumeli... — je pripomnil Savelj.

— Radi vašega nerazumevanja je na tisoče ljudi poginilo...

— Pustimo že ta pogovor! — je poprosil gozdar. — Saj priznavamo: vaša pravica — je tista, ki je vsem potrebna za življenje...

— Saj se nismo zbrali, da bi se prepirali, — je pohlevno znil Milov.

— Pogovoriti bi se morali o tem, kaj nam je treba storiti in kako, — je zamišleno in polglasno rekel Savelj. — Jaz, seveda, sem bolan človek, živeti mi je še samo mesece, ne leta rad bi pa vseeno svoje zadnje dni bolj pametno preživel. Tekom svojega življenja sem moral brez krivde dosti pretrpeti, zdaj pa bi rad to nekoliko izravnal...

(Dalje prihodnjik.)

Iz naših krajev

TRBOVLJE

Protidraginjski shod.

Za v nedeljo, dne 19. junija ob 9. uri dopoldne sklicuje ZRJ velik protidraginjski shod v dvorani »Delavskega doma«. Referent s. Lovro Jakomin, predsednik Delavske zbornice iz Ljubljane. Vabljeni so rudarji, delavci, namočenci iz Zagorja, Hrastnika, Trbovelj, da se zborovanja vsi udeležijo. Dvignimo svoj glas proti draginji.

Cesta na Mrzlico. V zadnjem času se je v Trbovljah jako razvil tujski promet. Ker imamo v našem okolišu, kjer so lepe izletniške točke, jako slabe poti, kar ovira razmah v naših hribih, je občinska uprava s sodelovanjem »Počitniškega doma« in SPD sklenila, da se zgradi cesta na vrh Mrzlice. Cesta je že trasirana in se bo odcepila od novo zgrajene ceste v Savinjsko dolino pri križu na vrh Mrzlice. Ta cesta bo velikega tujsko-prometnega pomena in za Trbovlje velik napredek. Ker se bo lahko vozilo na Mrzlico, kar se še danes ne more. Zeleti bi bilo, da bi rudarske socialne institucije po zgraditvi ceste postavile na Mrzlici kakšno okrevališče za rudarje in njih svoje in to iz vseh bližnjih industrijskih krajev, kar bi bilo zvezano z razmeroma majhnimi stroški. Občinska uprava ima načrtu, da v okviru možnosti finančnih sredstev zgradi cesto na Sv. Planino. Cesta bi se odcepila na levo od križa na cesti na Mrzlico. Zelim, da bi se z delom ceste na Mrzlico čimprej pričelo in letošnje leto dokončalo.

HRASTNIK

Rudarji bodo zborovali.

»Zveza rudarjev Jugoslavije«, podružnica v Hrastniku, sklicuje dvoje važnih zborovanj in sicer se bo vršilo prvo v soboto, 18. t. m. ob 4. uri popoldan. Na dnevnem redu je poročilo o stanju Glavne bratovske skladišnice, ki ga bo podal delegat s. Kladnik. Drugo zborovanje pa se bo vršilo v četrtek, dne 23. t. m. ob 4. uri popoldan z dnevnim redom: Poročilo v poasku mednarodne konference v Ženevi o skrajšanju delovnega časa v rudarski industriji. Poročal bo s. Arh iz Zagorja. Ker bodo poročila gotovo zanimiva, pozivamo rudarje, da se zborovanj vsi udeležijo. Na prvo zborovanje pa zlasti vabimo upokojece, saj je zanje trenutno ta snov tudi najaktualnejša. Zborovanja se vrše v dvorani Konzumnega društva rudarjev. Odbor.

LITIJA

Protestni shod proti draginji.

Strokovna komisija sklicuje za v nedeljo, dne 19. t. m. ob 9. uri dopoldne protestni shod proti draginji. Shod se bo vršil v prostorih g. Vojka Šribarja; referiral bo s. Murn iz Trbovelj. Dolžnost slehernega delavca in delavke je, da se tega shoda udeležijo! Pridite, da skupno protestiramo proti draginji, ker posameznik ne pomeni nič!

JESENICE

Sedem Jeseničanov se je vrnilo te dni iz Prage, kjer so se udeležili med drugim tudi impozantne proslave 60-letnice čehoslovaške socialne demokracije. Ti jeseniški sodruzi, ki so bili skoro pet dni na ČSR in tri v Avstriji in so imeli priložnost opazovati življenje v Avstriji, kakor tudi na Češkem, se samo čudijo poročanju ljubljanskega klerikalnega časopisa o razmerah v teh dveh državah, ki je daleč od resnice. Ta izlet je bil zelo poučen za vse udeležence in zeleti bi bilo, da bi se taki izleti vršili vsako leto v še večjem obsegu, zlasti pa bo lepa prilika spet v letu 1940, ko se bo vršila v Pragi III. mednarodna delavska olimpijada, na katero so nas češki sodruzi s sodrugom Vaverkom, poslancem in starosto »Delavskih telovadnih enot« na čelu že najprisrčneje povabili.

Zvočni kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob 9. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) vefilm »Hadži Murat« (Beli vrag) z Ivanom Možulinom in Lil Dagover v glavni vlogi. Med dodatki tudi Paramountov zvočni tehnik ter domač Zora magazin. — Sledi vefilm »Ljubavni polk«.

BOROVNICA

Vprizoritev »Celjskih grofov«. Kot smo že objavili vprizori naša »Vzajemnost« zgodovinsko dramo Bratka Krefta v petih dejanjih »Celjski grofje«. Na podeželskih odrih je bila drama doslej radi režijskih težkoč le redko kje vprizorjena. Naši diletanti jo bodo igrali prvič v nedeljo, dne 19. junija ob 8. uri zvečer, in sicer na prostem (na dvorišču gostilne Mavec). Zanimanje za to predstavo je velikansko in pričakujemo velik obisk. Bo pa to res tudi doslej največja dramska vprizoritev v Borovnici. Zato vabimo tudi prijatelje iz drugih krajev, da se potrudijo to nedeljo k nam. Opozorjamo na ugodno železniško zvezo. Pridite gledat, ne bo vam žal! — Družnost!

SELNICA OB DRAVI

Delavci in kmetje! Udeležite se predavanja, ki se bo vršilo v nedeljo, dne 19. junija t. l. ob pol 9. uri dopoldne v gostilni Dopler v Selnici ob Dravi, da zveste, zakaj naš kmet, delavec in obrtnik živi v tako mizernem položaju in zakaj raste draginja. Može, žene, fantje in dekleta, vsi na predavanje!

Spominski izlet centrale in podružnic I. delavskega kolesarskega osrednjega društva k spomeniku pokojne s. Lubejeve se bo vršil, kakor sklenjeno, dne 26. junija 1938. Odvoz kolesarjev centrale, podružnic Pobrežje in Studenci, kakor tudi iz Ruš, ob 6. uri zjutraj. V Slov. Bistrici se sestanemo z ondotnimi člani, nakar vozimo skupno do spomenika. Za družinske člane ali za one, ki nimajo kolesa, vozi ob pol 8. uri izpred centralnega društvenega lokala avto. Vožnja stane tja in nazaj Din 15. Člani, udeležite se vsi tega izleta. Centrala.

LJUBLJANA

Zborovanje proti draginji

V Ljubljani se bo vršilo v nedeljo, 19. t. m. v veliki dvorani Delavske zbornice ob 9. uri dopoldne.

zborovanje proti draginji.

Na dnevnem redu je kratko poročilo o pokrajinskem strokovnem kongresu ter potreba boja

MARIBOR

Lep uspeh frizerskih in lasničarskih pomočnikov in pomočnic. V torek, dne 13. t. m. je bil dosežen sporazum in podpisana kolektivna pogodba med združenimi mojstri in organizacijo pomočnikov in pomočnic. Mezde znašajo v I. kategoriji od Din 150 do Din 170, v II. kategoriji od 180 do 200 Din na teden. Po 1 letu dobijo pomočniki in pomočnice 5 dni dopusta, po 2 letih pa 8 dni. Mojstri priznavajo kot edino predstavnico pomočniškega osebja Zvezo frizerskih in lasničarskih pomočnikov in pomočnic.

Klobuki, čepice pri Jakob Lah, Maribor

Dvorana pivovarne »Union« je prešla v last mariborske sokolske župe. Ostale objekte pa je kupila Posojilnica Narodni dom.

Nova zgradba sredi mesta. Veletrgovec Jakob Lah bo v Jurčičevi ulici zgradil trinadstropno stanovanjsko hišo s poslovnimi lokali.

Prvo slovensko razstavo likovnih umetnikov je minuli četrtek obiskalo večje število članov »Vzajemnosti«. Razstavljeni dela je razkazal skupini članov »Vzajemnosti« akad. slikar g. prof. Kos. Priporočljivo je, da se ob priliki razstav vedno organizira obisk v večjih skupinah v spremstvu strokovnjaka, ki lahko sproti obrazloži vse, kar je razstavljeno na pinah, v spremstvu strokovnjaka, ki lahko obrazloži vse, kar je razstavljeno na ogled. Od takega ogleda imajo potem udeleženci res koristi.

CELJE

Protidraginjski shod

sklicuje Krajevni medstrokovni odbor za v nedeljo, dne 19. junija v prostorih »Delavske zbornice« ob 9. uri. Poročevalec s. Arh, tajnik rudarjev. Vabimo vse delavstvo, kakor tudi vse, ki občutijo draginjo, da se shoda sigurno in točno udeležijo.

Mezdno gibanje pleskarskih, sobo- in črko-slikarskih pomočnikov. V petek, dne 17. t. m. dopoldne se je vršila že druga razprava na mestnem poglavarstvu. Spor bi bil že lahko likvidiran, ako bi delodajalci ne bili odklonili upravičeni predlog pomočnikov za ureditev razmerja s kolektivno pogodbo. Pri prvi poravnalni razpravi je zastopnik delodajalcev ponovno izjavil, da nima pooblastila za podpis kolektivne pogodbe. Naslednji dan pa je isti zastopnik odpovedal svojemu pomočniku, ki ga je doletela čast, da je na razpravi zastopal pomočnike. Tokrat ime dotičnega mojstra še ne objavimo, kakor tudi ne krivic, ki so jih dosegaj prenašali pomočniki. Dobrohotno pa priporočamo, da gg. ne gase ognja pod kotlom — z bencinom. Bistvo spora je v tem, ker pomočniki ne morejo več popustiti od minimalnih mezdnih zahtev, ker to, kar

proti hušje in hušje naraščajoči draginji, ki še vedno grozi. Zborovanje sprejme primerno resolucijo, ki zahteva nujne protiukrepe.

Sodruge in sodružice vabimo, da se zborovanja udeležijo ter s tem povdarijo potrebo protidraginjskih ukrepov.

Licitacija za gradnjo nove carinarnice se je vršila minuli ponedeljek pri mestnem gradbenem uradu, ki pa ni uspela, ker ni bilo zadostnega števila ponudnikov. Ponudbe sta stavila dva ljubljanska stavbenika, po predpisih pa mojšao biti vsaj trije ponudniki. Gradbeni stroški so predvideni na 5.300.000 Din.

Dvokolo (evidenčna štev. 21.724) je bilo te dni ukradeno nekemu dijaku iz veže v hiši Wildenrajnerjeva ul. 6.

Mariborsko gledališče

Uprizoritev Finžgarjevega »Divjega lovca« je imela lep uspeh. Delo samo je dobro zgrajeno in ima lepe odrske efekte, ki so z dobro mestoma izborna igra prišli do polne veljave. Nekaterim scenam bi ne bilo v škodo, če bi igralci nekoliko retuširali svoje glasove. Predvsem je treba omeniti Branko Rasbergerjevo, ki je v vlogi Majde pokazala mnogo daru za tragične kreacije in je doživljala Majdo zelo prepričevalno. Njen soigravec je bil Blaž, ki je vlogo Janeza podal prav iskreno. Bogatega Zavrtnika je upodobil P. Kovič zelo življenjsko, prav tako Crnobori nadutega Lisiakovega Gašperja. Verdonik je imel manjšo vlogo kmetijskega fanta in jo je značilno podčrtal. Njegova spontanost in navdušenost v igri mu pridobivata vedno več priznanja. Vsi ostali igralci so prispevali k lepi uprizoritvi. Igra je režiral P. Malec.

Gledališki abonenti, ki niso še plačali vsega abonmana so naprošeni, da zaostanek čimprej poravnajo. Po zaključku sezone mora gledališka uprava poravnati svoje obveznosti, tega pa ne more storiti, dokler tudi abonenti ne uredijo svojih plačil.

zahtevajo, so njihovi tovariši po ostalih mestih v Sloveniji že davno dosegli. Lepa sloga med pomočniki je porok, da so za izvedbo svojih upravičenih zahtev pripravljani na vse. Kljub temu, da ne žele sporov, bodo sprejeli vsiljeni boj, ako na nasprotni strani ne bo zmagala uvidevnost. Uverjeni smo, da je račun s kapitalizacijo pomočnikov zgrešen. Sviti.

Obveščamo vse pekovske pomočnike, da ne hodijo v Celje za delom, ker se celjski pomočniki nahajajo v mezdnem gibanju. O poteku pogajanj bomo poročali. Podr. Z. Ž. D., Celje.

Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« iz Celja priredi v nedeljo, dne 19. junija izlet v Zabukovco, kjer bo na vrtu s. Zupanca v Grižah pevski koncert. Odhod z vlakom ob pol 1. uri popoldan, kolesarji ob 2. uri popoldan izpred Delavske zbornice. Sodruzi in sodružice, udeležite se tega izleta v čim večjem številu.

Delavske zadrugе proti draginji

Resolucija, sprejeta na rednem občnem zboru Zveze gospodarskih zadrug za Jugoslavijo r. z. z o. z. v Ljubljani, dne 15. maja 1938.

Zveza gospodarskih zadrug za Jugoslavijo v Ljubljani r. z. z o. z., ki zastopa 20.000 delavskih in nameščenskih družin združenih v njenih članicah — delavskih zadrugah, ugotavlja, da cene najpotrebnejšim življenjskim potrebščinam v naši državi v zadnjem letu neprestano rastejo in da je draginja zlasti v zadnjem mesecu že tako narasla, da nevarno ograža življenjski obstoj konzumentov — delavcev in nameščencev. Pri tem opažamo še posebno, da je zaznamovati največji porast cen onim življenjskim potrebščinam, pri katerih ima Jugoslavija izvozni prebitok in slovi, da zalaga v njimi vso Evropo.

Vzrok tej draginji in temu pomanjkanju živil je pretirani in brezsmiselni izvoz.

Zaradi tega protestiramo proti takemu zapostavljanju interesov domačih potrošnikov in zahtevamo od merodajnih činiteljev, da proti temu izkoriščanju nastopijo in da se pred vsem nadzoruje delo državnih izvoznih central, ki naj bo v korist vsemu prebivalstvu Jugoslavije, ne pa samo posameznim slojem, ali celo posameznim zainteresiranim osebam.

Zaščita konzumenta je nujno po-

trebna, če nočemo, da konzument propade.

Zaradi tega zahtevamo predvsem, da se takoj popolnoma ukine uvozna carina na žito, ostale žitarice in mlevske izdelke, v kolikor tega blaga pri nas primanjkuje in se na ta način omogoči, da dobimo do nove žitne letine blago po primerni ceni iz tujine.

V pričakovanju, da bodo merodajni činitelji uvaževali te predloge v korist dandanes popolnoma nezaščitenim potrošnikom, katerih izkoriščanje presega že vse meje.

RUŠE

Važno predavanje. V nedeljo, dne 19. junija t. l. s pričetkom ob 9. uri dopoldne se bo vršilo v prostorih gostilne Magdič predavanje z dnevnim redom:

1. Minimalne mezde in življenjske potrebe delavstva (govori s. Eržen).
 2. Starostno zavarovanje, pomen strokovne organizacije in delavskega tiska (govori s. Jelen).
 3. Kongres Strokovne komisije v Ljubljani (poroča s. Janko Friček).
 4. Protest proti draginji.
- Delavci in delavke, pridite vsil!

Koncert umetne in narodne pesmi priredi društvo »Jadran« iz Maribora v soboto, dne 18. t. m. ob 20. uri v »Sokolskem domu«. Izvajala se bo prvič priložnostna skladba za ruško delavstvo na besedilo g. Potrča ter v glasbeni prireditvi zborovodje g. prof. U.

Advokat

Dr. Franjo Krulc

je otvoril svojo odvetniško pisarno v Mariboru, Marijina ul. 10

Gospodarski krogi se pritožujejo proti občinskim dokladam

Zagrebski »Jugosl. Lloyd« je načel vprašanje previsokih občinskih doklad. Iz naših poročil je že bilo razvidno, kako silno so obremenjeni ljudje v nekaterih banovinah. Prvači v tem oziru dravska banovina.

Ministrstvo financ izdaja sicer navodila za sestavo občinskih davščin. Prvkar so izšla nova navodila, ki so pa...

Proračune mest odobrava ministrstvo financ, proračune drugih občin pa potrjuje po novem občinskem zakonu banska uprava.

Ministrstvo daje proračunska navodila za občine, ki ne vpoštevajo dejanskih razmer. Občinam naraščajo socialne in druge potrebe avtomatično. Razen tega pa je država odstopila občinam mnogo svojega delokroga, ki ga imenujemo prenešeni delokrog. Država bi morala za ta dela poravnati tudi stroške, kar pa ne stori. Občinam se nalagajo dolžnost, ki bi jih morala vršiti država ali pa vsaj plačati. In tako prihajajo občine v težak položaj, da ne morejo najti drugače kritja za večje izdatke, kakor z zvišanjem občinskih davščin. Banske uprave v takih primerih niti ne nasprotujejo zvišanju, ker je proračun z dejanskimi dokazi utemeljen.

Pravimo, da so občine samoupravne. Samouprava je upravljanje samega sebe, svojega gospodarstva. Za prenešeni delokrog pa je treba samouprave zadostno plačati iz državnih sredstev.

Vsakega bo razveselil francoski roman

slavnega pisatelja Mart. du Garda, ki ga letos izda v slovenskem prevodu Cankarjeva družba. Ta mojstrski roman francoskega podeželja pod naslovom »Taki so ljudje« nam predstavi najrazličnejše ljudi francoske vasi, ki ima železniško postajo, pošto, županstvo in farovž. Glavna oseba je pismonoša Zvanjót, ki ve za vse skrivnosti vaščanov in vaščank; ob njem se pa vrste učitelj, ki je prepričan socialist, častihlepni župan, ki ga voli blok levice, na drugi strani župnik, ki obupava nad faro, ki jo vodijo tri brumne stare device. Na sredi pa imate krčmarja Bossa, pri katerem se sestaja levica in brivca Ferdinanda, ki ima v svojem »salonu« samo densičarske časopise. Kakor na filmu gredo mimo vas progovni delavec Flammart, kolar, pek, vrtnar Loutre, trije vojni invalidi in vdove, star upokojenec, ki filozofira o denarju in državi, ljudje vseh mogočih značajev z raznimi človeškimi slabostmi in težavami, tako da se ob njih vpraša učiteljica:

»Zakaj so ljudje taki? Ali je družba kriva? Ali je kriv človek? ... Da bi že zavladala nova družba — bolje urejena, manj brezumna, manj nepravična — in tedaj se bo končno brčkone videlo, kaj more dati človek iz sebe!«

Vse delo preveva duhovit francoski humor. Naj še omenimo, da je Martin du Gard dobil lani najvišje priznanje, ki ga more doseči pisatelj — svetovno Noblovo nagrado za literaturo.

Knjiga bo izšla samo za člane Cankarjeve družbe.

Književnost

S. Arh Jurij: »Delavec in organizacija.« Poljudno pisano brošuro, ki je izšla te dni v samozaložbi pisatelja in obravnava najvažnejša vprašanja odnosov delavstva do strokovne organizacije, delavstvu toplo priporočamo. O njej bomo še izpregovorili. Naroča se pri s. Juriju Arhu, Zagorje ob Savi. Cena Din 2. Povrjeniki, naročite jo po več izvodov naenkrat!

Vrabcu. Cene običajne. Vstopnice se dobe v predprodaji v Požarjevi trgovini v Rušah. Poleg zboru »Jadrana« nastopi tudi domačin F. Janko kot solist z dvema točkama. K tej prireditvi vladno vabi društvo vse ruške delavce in nameščence.

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, izpolni svojo dolžnost!

STUDENCI PBI MARIBORU

Proslava desetletnice obstoja po-
družnice delavskih kolesarjev

V soboto, dne 18. in nedeljo, dne
19. t. m. proslavi podružnica I. De-
lavskega kolesarskega osrednjega
društva za dravsko banovino 10 let-
nico obstoja.

Spored proslave:

1. Glasbeno društvo železničarskih
delavcev in uslužbencev, Maribor
(dirigent nam. s. Petrak): a) Stari
tovariši (koračnica); b) Beograd v
noči (potpuri); c) Balkanske pesmi
(valček). 2. Nagovor. 3. Delavski
pozdrav. 4. Ples v narodnih nošah
(skupina kolesarjev pod vodstvom
E. Habjaniča). 5. Delavsko pevsko
društvo »Enakost« Studenci (pevo-
vodja s. Plevanč): a) Želim si zvezd-
ne noči; b) Na ples; c) Tam doluta
jaz pojdem. 6. »Vzajemnost« Studen-
ci: a) Zagovor (enodejanka); c)
Drečnik Andrej govori; b) Vojne si-
rote (recitacija). 7. I. Delavsko ko-
lesarsko osr. društvo, podr. Studen-
ci: Piramida s kolesi. 8. I. Delavsko
kolesarsko osr. društvo, centrala Ma-
ribor: Godba na fanfare (s. I. Vamp):
a) Slovenske pesmi (T. Kekec); b)
Veseli tovariši. — Začetek točno ob
20. uri. Vstopnina din 2, 4, 6, 10.
Odbor.

KRANJ

O novem mostu čez Kokro se je že
mnogo pisalo. Eno pa se je mogoče
doslej prezrlo. Kdo je bil lastnik par-
cel na hujanski strani, kamor vodi
most, predno se je sprožila ideja o
zgradbi mostu in kdo so lastniki
parcel sedaj, oz. koliko let traja že
njihovo lastništvo. Ko bi se to ugo-
tovi, bi mogoče bolje razumeli, za-
kaj se je morala kapelica Matere
Božje umakniti, kot prometna zapre-
ka.

Akademija esperantistov. Kakor
smo že poročali, se vrši ob 2. red-
nem kongresu »Slovenske esperant-
ske zveze«, dne 19. t. m. v Narod-
nem domu s pričetkom ob pol 11. uri,
akademija, katere poset delavstvu
toplo priporočamo. Na sporedu je
petje in igra enodejanka »Prerojeni
svet«. Ves program izvajajo domači
esperantisti v esperantskem jeziku.

HRASTNIK

Opozorilo naročnikom »Delavske
Politike! Ker so nekateri naročniki
našega lista v zaostanku z naročni-
no, jih prosimo, da jo čim preje po-
ravnavajo in tako stopijo v krog rednih
plačevalcev, s čimer bo prihranjeno
mnogo truda, tako upravi, kakor tudi
poverjenikom. V nasprotnem slu-
čaju bo uprava primorana dotičnim
list ustaviti, česar pa gotovo naroč-
nik, ki bo vsled tega oškodovan za
dobro in prepotrebno čtivo, ne želi.
Vrhutega vsi skupaj delajmo na tem,
da list še razširimo, t. j. da zvišamo
število naročnikov. Poravnajte dolg
pri poverjenikih ss.: Gvidonu, Urlepu
in Jožetu Kosmosu v Konzumnem
društvu rudarjev, za Log pa pri pov.
s. Grešaku Francu. Poverjeniki.

DSK Hrastnik — SK Olimp 0:12. V
ponedeljek, dne 6. t. m. je igral agilni
SK Hrastnik s SK Olimpom trening
tekmo, pri kateri je Olimp doživel
visok poraz. Igralci Olimpa se to pot
niso mogli znati, med tem, ko so
domačini igrali dobro in mirno. Ka-
petan SK Olimpa se je obnašal jako
nedisciplinirano, kar je na publiko
napravilo slab utis.

DSK Hrastnik — SK Grafika 5:2.
Za preteklo nedeljo je Hrastnik po-
vabil v goste ljubljansko SK Grafi-
ko. Tekma je potekla v najlepšem re-
du. Gostje so pokazali lepo igro, ta-
ko, da je tudi publika prišla na svoj
račun. DSK Hrastnik je letos v iz-
redno dobri formi, le žal, da ima za
ta sport delavstvo tako malo zani-
manja. — V predtekmi so nastopili
za pokal ti-le klubi: SK »Laško«, SK
»Rudar«, SK »Svoboda«, Zagorje in
SK »Hrastnik 2«. Tekma je potekla
v redu ter si je SK »Laško« priložil
pokal, ki ga je podaril SK »Hrastnik«.

V ogledalu

Za svobodne strokovne organizacije. V že-
nevi je govoril minister socialne politike Cvet-
kovič in omenil med drugim, da so bile strokov-
ne organizacije bile v službi raznih režimov in da
so se diskreditirale.

Njegova izjava je važna, ker
iz nje posnemamo (če smo ga pravilno razu-
meli), da je on odločno proti temu, da bi se
kakšna strokovna organizacija podredila režimu
Odmev svobodnih (1) majskih volitev, ali
krajnja kupčija za poslanski mandat. Te dni
smo izvedeli za to-le zanimivo zgodbo: Kan-
didat pri volitvah v parlament, ki si je bil si-
guren svoje zmage, se je dogovoril s svojim
namestnikom, da bosta vsak nekaj časa po-
slančevala. Zato pa bo namestnik ob predaji
mandata, ko bo izvoljeni kandidat odstopil, dal
kandidatu rejeno kravo. Ker je bil poslanec
dober računar, si je res preskrbel sigurnejšo
mesto od poslanca, na dogovorjeno kravo pa
ni pozabil. Njegov namestnik se je sedaj od-
ločno uprl, da bi mu izročil kravo, češ, saj
bodo itak kmalu volitve in mandat bo šel po
vodi, krava pa bo le še dajala svoje mleko.
Bivši poslanec še vedno vztraja na dogovoru
in je že določil termin, do kdaj mora biti kra-
va v njegovem hlevu. **11. 11. 1927**
11. 11. 1927

Tukaj

glavni dobitniki
velikega RADION tekmovanja!

1. nagrada
(Din. 10.000--): Št. Temel, Nova vas pri Mariboru,

2. nagrada
(Din. 5.000--): VI. Bach, Zagreb, Deželjeva ulica 8,

3. nagrada
(Din. 3.000--): Jel. Vuković, Sombor, Valjevska 23,

4. nagrada
(Din. 2.000--): B.V. Stefanovičeva, Šabac, Karadjordjeva 5¹

200 nagrad (Din. 100):

Čurčić D., Novisad
Kopan H., Jastrebarsko
Sablatnik L., Ljubljana
Gracić A., Sarajevo
Beck M., Mol
Hrast K., Jesenice
Trinaesti V., Sibenik
Gole P., Krmelj
Payetić B., Ptuj
Szika A., Novisad
Opsinger G. Slov. Bistrica
Schmidt R., Jur. Klošter
Nagyivan M., Lazarovo
Ožegić D., Zagreb
Miholić B., Gračane
Kern A., Banjaluka
Novina A., Zagreb
Debevc F., Grahovo
Gluvakov S., Beograd
Burija M., Črnometlj
Sešić D., Zagreb
Aleksić B., Smederevo
Arbesser A., Vršac
Ingolić Adela, Hajdina
Logar M., Rim, Toplice
Marić M., Varaždin
Puhar F., Kranj
Vedenik K., Celje
Damše A., Beograd
Glinšek M., Skale
Rovšnik M., Braslovče
Rauš S., Lazarevo
Ignjatović B. Dobrljin
Tomić M., Zemun
Želja A., Rateče Planica
Pengal M., Ljubljana
Plovša A., Polhov gradec
Reiter M., Peščeno
Babnik I., Ljubljana
Kranjc R., Sv. Rupert

Marinšek A., Ljubljana
Witenc M., Kočevje
Kobale A., Maribor
Hunjed D., Celje
Miketec K., Sarajevo
Pečinović T., Vareš
Ninković O., Donji Vakuf
Vajdl M., Braslovče
Svarc M., Bačko Dobro polje
Marolt M., Leskovec
Nišković N., Novisad
Brezigar M., Ljubljana
Murko J., Osijek II
Pirc F., Zuzenberg
Zdravić S., Rudnik
Primožič M., Soštanj
Smerča M., Pančevo
Krūk J., Osijek
Matejšić O., Crikvenica
Horvat U., Zagreb
Simončeva S., Črna
Rott J., Sisak
Stanić M., Čepin
Djumić E., Osijek IV
Paripović A., Berane
Tomac M., Delnice
Vrtovec M., Ljubljana
Marković K., Povin
Stanovnik A., Brezovica
Zupni ured, Podstrana
Musil A., Sarajevo
Presler M., Vršac
Prepić Z., Split
Voslijić F., Zagreb
Muzer M., Osijek
Gvozdenović M., Novisad
Krgović M., Zlatovo
Pucelj A., Jesenice
Bukovec A., Osijek
Kranjc F., Cernica

Szöke M., Novi Vrbas
Knez A., Slovegradec
Viktorka S., Vršac
Simonik A., Novi Vrbas
Mehmed N., Lazarevo
Grošel J., Litija
Djordjević M., Pirot
Škrt A., Radovljica
Gailević D., Beograd
Repolj M., Kranj
Lenardić M., Djurdjevac
Posavac G., Osijek
Petrović J., Sombor
Pegan Z., Železnici
Tauber M., Zalog
Djordjević R., Beograd
Marušek M., Trbovlje
Molter F., Novi Vrbas
Pridž D., Negotin
Somodja D., Čačak
Hajden D., Varaždin
Prodanović S., Beograd
Babnik I., Bizović
Figenwald H., Zagreb
Stošić V., Petrovac
Hribar M., Moste
Pleško D., Nova Rača
Lazić T., B. Brestovac
Mohorić M., Trogir
Milinković I., Beograd
Habasin D., Zagreb
Volt E., Zemun
Farkaš J., Ivanovci
Zaboj J., Vrbica
Binder F., Maribor
Škročić D., Sv. Lucija
Balogh A., Skopje
Razdira V., Kranj
Čop U., Boh. Bistrica
Mitrović V., Kamenica

Pavlin A., Radomlje
Semžer O., Mislinje
Lehar A., Sombor
Jerneje A., Zagradec
Panajotović K., Požarevac
Vuksanić L., Hrtkovci
Šabanović V., Sarajevo
Micković Z., Beograd
Bobuš V., Zagreb
Mahečka S., Beograd
Nikolić E., Slav. Brod
Levičar M., Ljubljana
Vrbajs M., Ljubljana
Gašper F., Turijak
Rakovnik A., Nova Cerkev
Stipanović D., Split
Petrović A., Ohrid
Turk D., Ljubljana
Emeršič M., Ptuj
Kosar A., Novisad
Czaja M., Petrovgrad
Pivec M., Kraberk
Starec A., Ljubljana
Medan J., Dubrovnik
Anžec I., Kranj
Čebe M., Fram
Širok I., Vrhnikar
Škok P., Vrapče
Auff M., Studenci
Bašić M., Srbobran
Malešević S., Koceljjevo
Stokanović V., Vršac
Štibilj V., Črnometlj
Voga F., Radeče
Marold E., Bled
Kristan L., Gorenjsko
Slatner A., Ljubljana
Ostrožnik A., Gomilsko
Romano B., Sarajevo
Zabovnik M., Kamnik

Grbić N., Sid
Junković M., Krapina
Kržič I., Soštanj
Finzinger S., Kamnik
Mirković V., Palanka
Kopić M., Potplat
Findenik E., Dravograd
Stefančić M., Ljubljana
Soldak J., Mladenovac
Kinč A., Ivanovo
Dristanić K., Zagreb
Veranek F., Var. Toplice
Kobsa A., Zagreb
Daničić Lj., Gor. Milanovac
Bojaški V., Senta
Stipanović D., Split
Petrović A., Ohrid
Turk D., Ljubljana
Emeršič M., Ptuj
Kosar A., Novisad
Czaja M., Petrovgrad
Pivec M., Kraberk
Starec A., Ljubljana
Medan J., Dubrovnik
Anžec I., Kranj
Čebe M., Fram
Širok I., Vrhnikar
Škok P., Vrapče
Auff M., Studenci
Bašić M., Srbobran
Malešević S., Koceljjevo
Stokanović V., Vršac
Štibilj V., Črnometlj
Voga F., Radeče
Marold E., Bled
Kristan L., Gorenjsko
Slatner A., Ljubljana
Ostrožnik A., Gomilsko
Romano B., Sarajevo
Zabovnik M., Kamnik

Žrebanje nagrad je izvršila posebna ocenjevalna komisija.
Vsi odgovori so bili takoj ko smo jih prejeli označeni
s tekočimi številkami. Prejeli smo skupaj 294.021 rešitev
od teh 277.808 pravih in 16.213 nepravilnih. Dobitniki
nagrad so bili izžrebani.

Nagrajencem iskreno čestitamo in se zahvaljujemo prav
vsem, ki so se našega tekmovanja udeležili. Člani ocenje-
valne komisije so bili: Dr. Mate Perić Kr. javni notar,
Kamilo Krvarič, ravnatelj „Hrvatskega Lista“, Ing. Ante
Safner, ravnatelj Jugosl. d. d. Schicht--Lever, Dragan
Gregurovič šef reklame Jugosl. d. d. Schicht--Lever.

Kadarkoli boste odslej prali z Radionom, mislite vselej na navodilo o uporabi, ki je
tiskano na hrbtini strani vsakega zavitka. Ravnavajte se natanko po njem, potem bo
Vaše perilo vedno lepo belo in bo ostalo dolgo kot novo.

RADION

PERE SAM — PERE PRIZANESLJIVO

SV. LOVRENC NA POHORJU

V borbo za novo kolektivno pogodbo! Pri
delu za sklenitev nove kolektivne pogodbe pri
tvrdki H. Kieffer, d. z. o. z., katera se mora
skleniti še v tekočem mesecu, je pokazalo de-
lavstvo veliko zavednost in odločnost, da si
zagotovi svoje pravice. Z malhno izjemo je
skoraj vse delavstvo pristopilo v svojo raz-
redno strokovno organizacijo SMRJ in s tem
jasno povedalo, komu zaupa in koga poobla-
šča, da zastopa njegove zahteve in interese.
Tudi v obratu za srpe se je delavstvo zavedlo
pomena enotnega nastopa za svoje zahteve in
pravice ter so se zato skoraj vsi pridružili
SMRJ, razen dveh ali treh, kateri še govorijo
za »zelenoglavce«. Če bi se lahko vsakemu
delavcu dopovedalo, da so varovane koristi
in zagotovljen uspeh predvsem, ako smo zdru-
ženi v eni razredni strokovni organizaciji
(SMRJ), ne pa, ako vlečemo vsak na svojo
stran, bi sigurno še tisti pristopili, ki še sto-
jijo ob strani. Pa kaj, ko se ne sme nikomur
resnice povedati! Naši nasprotniki te kar
prijavijo kot hujskača in če ni drugače, »te bo-
mo pa oblastveno na cesto sprayili.« To je
namreč tista njihova kolegialnost: vsakega
nasprotnika brezobzirno odstraniti, pa če tu-
di mu vzameš kruh. Sami pa agitirajo večasih
s prav »boljševiškim« parolami, kakor oni
imenujejo krepko in neodgovorno hujskanje.
Kljub temu je uspeh za nje prav slab, ker na-
silja se namreč vsakdo brani. Delavstvo, za-
vedaj se, kje je tvoje mesto, zato vsi, ki še
niste pristopili v svojo razredno strokovno
organizacijo SMRJ, storite to takoj, da gremo
na pogajanja strnjeni in dosežemo izboljša-

Delavski pravni svetovalec

Pokojnina (Celje)

Vprašanje: Delal sem v raznih rudnikih v
Ameriki in v Nemčiji in tudi v Jugoslaviji, se-
daj pa sem že 14 let zaposlen v trgovini s
premogom in drvni. Ali bi lahko dobil pokoj-
nino, ker sem star že 70 let?

Odgovor: Pokojnina ne morete dobiti, ker
je naš okrožni urad za zavarovanje delavcev
po zadnjih novih predpisih še ne izplačuje,
pri pristojnih bratovskih skladnicah pa so ne-
dvomno Vaše pravice že ugasnile, ker niste
plačevali priznavalnin. Pač pa boste morebiti
dobili izredno podporo, ako vložite prošnjo do
1. julija t. l. na Okrožni urad za zavarvanje de-
lavcev v Ljubljani.

Darovana krava (Vuhred)

Vprašanje: Pri neki ločenki sem vstopil v
službo in mi je zato darovala kravo in tele s
tistim dnem, ko sem nastopil službo. Ali je ta
daritev veljavna, tudi če nimam za njo nikakih
prič?

Odgovor: Darilo je veljavno, tudi če nimate
prič, le da Vam je darovalka kravo in tele tudi
v resnici izročila. Sicer pa bodete v eventual-
ni tožbi vedno lahko dali darovalko za prič.

Obveznosti nezakonskega očeta do nezakon-
ske matere.

Vprašanje: Imam nezakonskega otroka in

plačujem zanj mesečno preživnino. Nezakonska
mati me toži, da ji moram plačati za prvih 6
tednov po porodu stroške boljše prehrane in
nabavo otroških potrebščin; nezakonska mati
je bila ves ta čas zavarovana pri OUZD. Ali
sem dolžan plačati, kar zahteva?

Odgovor: Nezakonski oče je dolžan plačati
nezakonski materi stroške poroda in stroške
vzdrževanja za prvih šest tednov po porodu
ter tudi še nadaljne izdatke, če so bili zaradi
poroda potrebni. Zahtevke nezakonske matere
nasproti Vam je torej utemeljen, vendar si mo-
ra pustiti odračunati, kar je prejela od OUZD
in ugovarjajte to v pravdi.

Širite naš list!

2500 Din potrebujete, da zaslužite 1000 Din
mesečno doma. — Postranski za-
služek. Dopisli: Anos, Maribor, Orožnova 6.

B. RANGUS - KRANJ

zlatar in
juvelir
Sodni
cenilec

Velika zaloga zlatnine, ur, jedilnega orodja, kri-
stala, optike itd. Zahtevajte brezplačni cenik!